

« zurück blättern vor »

WĘDROWAĆ v. imp., ab 1491; auch *wendrować*. **1)** ‘seinen Aufenthaltsort ändern, reisen’ – ‘zmieniać miejsce pobytu, podróżować’: 1491 RKJŁ VII 58, STP *Wselki thowarzisz, yesliby chciał precz vendrowacz, thedi ma odpowyedziecz swemu mystrzowoy dobrze przeth thym*. o 1499 AcPosn II 382, STP *Si porcio al. stuka, quam talis socius ostendit, non est valens aut magistraliter facta, extunc talis socius debet... ad exterarum proficere al. wandrowacz*. o 1506 ZapMaz II Ł 7/50v, SPXVI *spaciari mundi spacia alias wandrowacz*. o 1543 RejRozpr F3, SPXVI *Drugi też z kiyem wendruie*. o 1600 KlonWor 35, SPXVI *Wędruiąc po rzemieśle / do miastá fię ftáwi*. o (1633) 1966 Szkolna Mizeryja, ANTSOW 140 *widząc, iżeście sie zoną uwiktali, / Rozumie, że wędrować nie możecie dalej*. o 1778 A.Zam. 80, L *Czeladnik ma przynajmniey przez dwa lata po miastach naszych wędrować dla przeyrzenia się w nauce swey*. o (†1849) 1949 Słow.Proz. 275, DOR *Przy zachodzie słońca całe niebo w jedną kopułę tęczową zamienia się... a po niej wędrują girlandami bociany*. o (†1861) 1881 Chodź.Pisma III 96, DOR *Wędrował samopas po swych szkockich górach i zamczyskach*. o 1946 Wiedza 2 s.21, DOR *Najdawniejsza ludność Europy, żyjąca w epoce lodowej, nie miała stałych siedzib. Wędrując z miejsca na miejsce (...) żywiła się ona mięsem zwierząt upolowanych*. o 1950 Par.Alch. 71, DOR *Odkąd zaś istnieją pociągi pośpieszne, parowce i samoloty, setki literatów wyzyskują te środki lokomocji, by wędrować po całym świecie w poszukiwaniu przygód, nieznanych środowisk, osobliwych typów*. – STP, SPXVI, MACZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘irgendwohin gehen’ – ‘iść dokąd’: 1844 Sztym.Pow.I 195, DOR *Raz pod wieczór noga za nogą wędrowałem do domu na herbatę*. o [LBel.] (1936) o.J. Was.W.Wierzby 42, DOR *Nakładał razem z Tołkiem wapno do szafła, pełniuteńko, i znów wędrował na górę*. – nur DOR (rzad.). **3)** ‘übergeben, transportiert werden’ – ‘być przekazywanym, transportowanym’: (1935) 1936 Goj.Dziew.I 164, DOR *Zabawa w talara była zabawą niewinną, szukano talara, talar wędrował z rąk do rąk*. – nur DOR (pot.). ◇ **Var:** *wendrować* v. imp., [hapax] 1543 RejRozpr F3, SPXVI – L, SW; *wędrować* v. imp., 1491 RKJŁ VII 58, STP – STP, SPXVI, MACZ, CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. ◇ **Etym:** nhd. *wandern* v., ‘in Bewegung sein, gehen, ziehen’, GRI, nur für Inh. 1, 2. ◇ **Der:** *przywandrować* v. pf., [hapax] 1511 ListRzeż w.25, SPXVI *czeladnik [...], który od ynąd przywandruie*. Nur für Inh. 1; *powędrować* v. pf., 16.Jh. SPXVI o 1596–1613 Volck Dict, PUZ, zuerst geb. L; *przywędrować* v. pf., 16.Jh. SPXVI o 1655 Tw.Nad.Pask. 9, zuerst geb. BAN; *wędrówka* subst. f., ‘Wanderung, Wanderschaft’, 16.Jh. SPXVI o 1778 A.Zam. 80, L, zuerst geb. CN, nur für Inh. 1, 2; *wędrowny* adj., 16.Jh. SPXVI o 1773 Hor.2 154 Kniaź., L, zuerst geb. CN, nur für Inh.

1, 2; *zawędrować* v. pf., 1564 MAÇZ 290c, zuerst geb. MAÇZ; *przewędrować* v., 1564 MAÇZ 290c, zuerst geb. MAÇZ, nur für Inh. 1, 2; *zawędrować* v. pf., [hapax] 1583 Gil.Kaz. Aa 4b, L, zuerst geb. L; *zawędrować* v. pf., 1629 Birk.Głos 18, zuerst geb. L; *nawędrować* v. pf., 1755–1756 Min.Ryt. 1 291, L, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 2; *wandrowiec* subst. m., ‘Wanderer’, [hapax] 1769–1777 Zab.9 118.Zabł., L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1, 2; *wędrowiec* subst. m., ‘Wanderer; Wanderfalke; eine Amselart’, 1779–1780 Kluk Zw. 2 206, L, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 2; *wywędrować* v. pf., †1894 Rol., Sw, zuerst geb. BAN; *obwędrować* v. pf., [hapax] 1954–1955 Nitsch Wyb.III s.183, DOR, zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 2; *dowędrować* v. pf., (1930) o.J. Zar.Chusta 70, DOR, zuerst geb. BAN; *odwędrować* v. pf., zuerst geb. BAN, nur für Inh. 1, 2; *wędrowca* subst. m., ‘Wanderer’, [hapax] (1855–1856) 1861 Szajn.Jadw.IV 153, DOR, zuerst geb. SWIL, nur für Inh. 1, 2; *wender* subst. m., †1890 Kolb., Sw, zuerst geb. Sw; *wędrówka* subst. f., ‘Wanderung, Wanderschaft’, [hapax] 1950 Gaj.W.Symb. 10, DOR, zuerst geb. DOR.

« zurück blättern vor »